

دیمانه: څاره جه لال

*** زانکو وک بهر زترین مه لېندی روښینی له کومه لگای کوردی رولای چیهه؟**

+زانکو له هممو ولاتانی دنیا کارگه یه که رولیکی زور گه وره دهیښن بؤ بهر په یښښردنی کومه لگا له هممو رویه که جا ښووری بیټ یار زښنیری و سیاسی و تښکلوژولاییت، بهلام به داخوره له لای ټیمه زانکو نک همر له کورستان به لگو له هممو عیراق و بهشیکي زوری ولتانی چیهانی سییم کارگه یه که بؤ دروستکردنی سویاپه کی گهره له ښکاران، خه لکیکي زور پروانامه ورده گون بټ نهوی بتوان له ژپانی روژولای خویاندا سوود لو پروانامانه وریگرن، گوران ده کونه سر جاده وشه قاصه کار و کچانیش ده کونه مالان چاره یی به ختی خویان ده گن، بونه وی روژنک له روزان خیزان ښک بیښن و ژپانیکي ناسای به سره یوری، له بهر نه وی زوری همره و زوری دهر چوانی کولیزه کانی ټیمه که ساینکن نومیدیان به دواروژ زور لارازه، بروایان به ښښکه وتنی کومه لگانیه، چوار سال له کولیزه ده خوین و وکو چوڼ له سره تا هاتو ته ناو کولیزوه خاړونی کومه لټنک بیورای زور ته قلبیدی یوه، به ههمان شیوه له کولیزه دهر واته دهره و به یی نه وی به قده توز قانک توانی بیټ بیی خوی بهر و گوران به یی، چونکه بهشیکي زوری قوتابی زانکو ناماده یښ سرچاره خویننه وه دوی زانست بکمون تینیا چاره یی نه یون زوو تم چوار ساله تیاو بکمن و پروانامه که وریگرن، هه لولیدن بونه وی وریفه یه کیان ده ست بکوی تا له ریی نه و وریفه یوه مووچه یکیان ده ستیکه یی ژپانیکي ماسانه وند بؤ خویان ښکوره بښن نهویش نه گهر هاتو بویان به دی هات، چونکه بهشیکي قوتابیانی ټیمه که نیستا له زانکو کان دهره دهن وریفه یه وک ټیشیان ده ست ناکه وی له بهر نه یونی پر وژی ناپووری به هینز له کورستان له بهر واکوتنی ژیزخانی ناپووری له کورستان، وه بهشیکي زوری نه و ناپووریه له کورستاندا هیه ناپووریه کی نیستهلک هیه وانا جوانکاریه، که بریتیه له سوپه مارکت و هه نديک دوو کانی تر که مهادی جوانکاری دهر وژښن یاخود هه ندی پردو بیښانیه که سووی ناپووری نه وتوان نییه، رولتی نه وتوان نییه له دروستکردنی ناپووریه که به هینز بؤ کورستان، بویه قوتابیانی ټیمه که بهشیکي زوریان سره گردان و بهشیکي زوریان بڼ نومید و، بروایان به دواروژ ټیمه و ده یښن ناماده یښ خویان بهر و گوران به یی، له بهر نه وه ده یښن که رولیکي بهر چواریان نییه بؤ همر لمان بؤ گورانی کومه لگا بهر و ښښردنی نه و کومه لگا به تښانه ت بؤ بهرنگار بوونه وی نه و بیرویاوه واکه وتوانه کی هزاران ساله خه لکی نه و ولاتنه به ده ستیانه وه مونته لاپوونه، ویزان یوه، توشی سه دان کیشی گوره بوونه.

*** بچی ره شه که بهم زانکو نهک ههر له شیوه یه؟**

چونکه له قوناعی سه رته لاییه وه ده ست پنده کات، هه تاکو قوناعی ناماده یی تیاو ده کا له هیچ قوتابخانه کی پنداردا ماموستایه کی تیدانییه که هانی قوتاییه کان بدا بونه وی روژنامه یه که گوزارنک خویننه وه بهشیکي زوری ماموستایانی تم ۱۲ ساله به ده گمن نه نیټت که سانی روښنیو و ده دیو شاعر که سانیکی تیداییت مه یلی خو زښنیری کردنیان هه نیټ کهوا مه یلی خو زښنیر کردنیان تیدادا بیټ، نه گهر نا زوری ه همره و زوریان که ساینکن تینیا نه رکیکی وریفی نه خچام ده دن بهشپویه کی زور کلاسیکی و تقلیدی دهر وژنه نار پوله کانه وه و وانه کانیان ده ټیمه و به یی نه وی یی له وه بکه نه وه نه ر مندالانه کی که له بڼ ده ستی نه توان نه وی دواروژن که ده یښ به وریکی او په روره دیان بکمن که سه ی روژ بتوان رولتی خو یان بهشپویه کی نیجایی له نار کومه لگا، بگړن، له بهر نه وه قوتابی که دیتیه زانکو هیچ باکگرانو ټیکي نییه ته ناندت نای و چنه د شاعرو ته دییکي کور نازانن، شاهزایی نییه ته ناندت له جوگرافیاي کورستاندا، به هیچ ښویه وک به دوی روژنامه و گوزاره کان نه که رتیه بهر نامه کی زانستی له هیچ ته له فریزینکدا سه یی نه کوره و و نایکا، له ماله وه به هیچ ښویه وک که س و کاری هانده ری بڼ بؤ روښنیریورنی منداله کار و تاکه کانی ماله وه یارمه تیان بدات هه ولده دات له گه ل کټیندا بیی به اوړی و ناشای بکات، له بهر نه وه کوران و کچان که دپنه زانکو نه ونه د زانست و زانیاریان لانیسه لارازه، له نار زانکو ټیمه هه رچه ند هه ولده یڼ له گه لټیان

بونه وی ناستی روښنیری و زانستییه کی بهر و گوران به یڼ ناتوانن کارگره یه کی نه وتزی له سه ر بکمین تمه له له لایه وک، له لایه کی تر که قوتابی هینده ناستی نرم بیټ که دیتیه زانکو نه و ماموستایه کی همر لیدات له ریی فشار خسته سه ری بونه وی هانیدا ماموستایه بهر نه نگاری ده کړئ به هممو ښویه و هه ولده دږ نه و ماموستایه لایدږی له وانه و تنه وه دورو خرټه وه بؤ غونه دیارده یه کی او په یاد یوه له نار زانکو کومه لټنک قوتابی نارولای دهره یږئ له وهره قه یه کدا نار و خویان و نیمزایان ده گن که فلاسه ماموستایان نارئ، له بهر نه وه نییه که نه و ماموستایه ماموستایه کی خاړن زانست و شاهزادو سپوږنیه له پوره کی خویدا، به پیچه وانوهه دوی لیکولینه وه بومان دهره ده کړئ که نه و ماموستایه که سیکي زور جدی و خاړن زانست و معریفه یه له پوره کی خویدا، هه ولده له ریی وانه کانی خویه وه هانی قوتاییه کانی ده دا بونه وی کټیپ و گوزار و سه رچاه خویننه وه، قوتاییه کانی ټیمه ش بهشیکي زوریان ته مه یلن توانای خوینده نه ویان که سه و له بهر نه وه ده یښن دژایه تی نه و ماموستایه ده گن و له روی دوه ست و هه نديک جاریش تیداره ی زانکو کان پشتگیری تم دیاره ناشیرینه کی کرده وه، پوته مایه ی نه وی وانه یه کی دیارکیراو له ماموستایه کی دیارکیراو وریگرن، تم پر و سه یه به بهر ده وای له مهادی چوار سالدا که ماموستا پروه ات و زوره وه کهوا هه نديک شت به ماموستا کانی بنویسته وه که له سه چنه د لایه یه وک تیه یروانی، نایټه مایه ی نه وی که که سیکي روښنیر بهر هم به یښئ و که که سیکي لټیزان و شاهزاد له پواریکی زانستی نه ده یی و معریفیدا دروست بکا، له بهر نه وه ده یښن زانکو رولیکي زور زک ده یښن که له حالته تی دایراندایه، له هر نه نه ونه د، دتوام بلټیم تیاوته وه له نار و کیشه کانی کومه لگا بوونه بهشیک له و دزگانپانه کی که له جپانی نه وی کومه ل بهر و ښښ بهر ټیمه پوته بهشیک له و دزگانپانه کی که توشی ههمان نه خوخی بونه وه.

*** به بروای تږ پیو یسته زانکو چوڼ بیټ؟**

نه و ماموستایانیه کی له زانکو درس ده یښږنه پیو یسته خه لکانیکي زور شاهزادو لټیزان و سپوږنی و که ساینک نه یڼ که له هروی زانستییه و توانای کز بیټ توانای نه بیټ بهر هه میکی زانستی شیاو ښښکه شی قوتابی بکمن. له لایه کی تر ده یڼ ماموستا کانی زانکو سالانه دهر و خو لی ښښکه وتنی زانستی لاراز دهن روښنیری بؤ بکړته وه و بنږدږ بؤ ولتانی دهره، ټیمه ماموستامان هیه له لم زانکویه که هتا هتا هتا نیستا یه ک جار نه یڼ به و هفدیک روښتم بؤ تیران بؤ کاری زانستی له گه ل قوتاییان، نه گینا هیچ ولتیکي دهره و ده نیښوه، به شداری هیچ دهره یه کی روښنیریو خو سار کور دن نه یومه بؤ نه وی بتوام سه ی روژ شتیکي نو ی ښښکه ش به قوتاییان بکمه، بهلام من یه کټیکم له که سه انه ی که له پوړی یه کسه ی ناو نه دیسه هر کی خوینده وه ی کټیپ و چنه دن زمسانیکم دوزام هه ولده دم به لایه کی گهر واته م نه یڼ روژانه ۸ سه عات خویننه وه بؤ نه وی له ریی نه و کټیپانه وه سه قافه یه کی نو ی به قوتاییان بدم، بهلام بهشیکي زور ماموستا کاتمان ناتوانن نه و شانه نه خچام بږدږ. له لایه کی تر دیتیه ښښکه وه که سه ی ده یټته ماموستای زانکو به پشتگیری له لایه یڼ حزیکي دیارکیراوه نه کرابئ به ماموستا زانکو، ده یښ تم ماموستایه لیکولینه وه ی له گه لدا بکړئ تاقیکر د نه وی

بکړئ بؤ نه وی بزاسرن ناستی روښنیری و زانستییه کی هه چنه د؟ به گورته ی نه و روښنیرییه هیه بیی وریگړئ له لایه کی تر زور پیو یسته زانکو کټیپانه یه کی گوره هیه تی، چونکه کټیپانه ی زانکو ټیمه دواکه وتو تر یڼ کټیپانه ی هیه، هتا نیستا به ښپویه کی زور دواکه وتوه ده یڼ ماموستا یا قوتابی بچیت له کټیپانه یه کی نارونه ی زانکو کټیپ وریگړئ، زوریه ی همره و زوری سه رچاره کاتمان له سالی شه سه گان تیه ږ ناکا، هه نديکی ه ی هه شکانن نه گینا به ده گمن په وتو کی سالی ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ ده یښته وه، هه تاکو نیستا که زانکو کانی ټیمه له روی سیسته می گها یندنی له لیکولونی زور لارازه نه و تیا وراه به ټینته رتیت زانکو که مان به سه رتیه وه به زانکو کانی جیهانه وه ماموستای ټیمه بهشیکي زوریان ناتوانن ټینته رتیت به کار به یښ، بهشیکي زوری ناتوانی کومپوتر به کار به یښ، بهشیکي زوری زمان یانی به تاپیه ت زمانی ټینکلیز به کار به یښ، هه ندي ماموستامان هیه نازانئ زمانی عه ره یښ که

چوارشمه (۶) ی کانوونی دووم (پنلین) ی ۲۰۱۰ ژماره (۸۶۸) سالی (۶۳)

ماموستای کولیزې زمان نه جم نه لوډنی :

حزب له بری نه وهی بیی به فاعیلیکی نه ساسی و فاکته ریکی گرنګ بوته هو ی نه وهی که زانکو په کی بکه وی

به شیکي زوری ماموستایانی زانکو نازان کومپوته ره نه تهر نیت به کار بیڼن

به لئی به دلناییه وه زانکو به تینا ناتوانن گشه بکات ده یټت ټیمه له روانگه یه کی خه لاییه وه ته ماشای په پوهه یڼ تیان زانکو کومه لگا نه که یڼ، زانکو ده زگانپه که له نار ده زگانکی کومه لگا نه گهر کومه لگا به نه که سه ریدت دیلی بیرویا وریکی کونښو یان خه لکانیک بوون که ناماده ییان تیندا نه بوو بؤ نه وه ی خویان بهر و پش بهر نه ورا کومه لگا ناتوانی نه و گوره سه رییه بیښئ، کومه لگای ټیمه له روی ناپووری و کومه لایه تی و سیاسی و فکری له روی زانستیښه و یه ک راست کومه لگا که بهر و پش بهرئ، زانکو له ولتانی نه وروپا نازاده، بهلام زانکو له کورستان نازانیسه، له نه وروپا سه دان کارگه و کومپانیای زور گهره هڼ که پالټیشی زانکو ده گن بؤ نه وی پر وژی ناپووری و کومه لایه تی و سیاسی بهر یو بهر ڼ، بهلام تا نیستا هیچ ده زکار کومپانیایه کی یاخود ده زگانپه که ناپووری بیټ یاخود کومه لایه تی بیټ له دهره ی زانکو نه هاتوه ښښیان بکات بلن له زانکو تم پر وژانه مان بؤ ته به نا بکمن، هه تا وه کو ټیمه له روی ماددیسه و یارمه تیتان به دیښ خه لکانیکمان بؤ ته خروچ پڼ بکمن له و پوره ی ټیمه ده مانه وی سپوږ و زانایټت، له بهر نه وه ده یښن زانکو نه و دهره ده یټتی که خه لکی دروست ده کات عه قلی و دروست ده کات که سووی بؤ نه وی داهاتوومان هه یڼ، بهلام له لای ټیمه نه و قوتاییانه دروست ده کین خه ریکي قسمه قسه لوک بڼ خه ریکي نازاره گپړی بڼ، خه ریکي نه و فکرا نه یڼ که له کوندا دایکو باړکانمان هیه یانپوهه نه وانیش دویاره ی نه وانن.

*** هر کی بهر و پشچورنی زانکو له سه ر ده سلاتی سیاسی چیهه؟**

گورته ریڼ کیشیه حزب و ده سلات ده ست بڼده کاروباری زانکوره، گه وهره تر یڼ کیشی ټیمه نه ویه که حزب بوونه هوکری سه ره کی بؤ دواکه وتنی زانکو، به ده لیل حزب تا نیستا نه وتیا ووه تیداریه کی او دروست بکات له نار زانکو کانی عیراق و کورستان هتا تم دیارده یه له ولتانی ټیران و سویرا ولتانی دراوسیدا پوته هوکری نه وی زانکو بهر و پشش نه ورا که له لویز کاریگه ری نایدیلوژولاییه کی دیارکیراوه، حزب ده یه وی ده سلاتی تیداری له ټنټو زانکوکاندا دروست بکات، تم ده سه اته دیتیه هوی نه وی بیوژکرایته ت دروست بیټ ده یټته هوی نه وی تیزدیواجیه ت دروست بیڼ،

ده سلاتی تیداری له نار زانکو کان به کار به یښږئ بؤ توله سه نده وه له هه ندي ماموستا بؤ جټیه جیکردنی له هه نديک بریار که له خزمتی ښښکه وتنی پر و سه ی زانستی نار زانکو دا نیسه، ده یټته هوی وهرگرتنی له هه نديک قوتابی که شایانی نه و نه یڼ بڼ به قوتابی له زانکو دا، ده یټته هوی نه وی ته عین کردنی کومه لټنک که سانی تیداری له وراستی شاهزایان نیسه، چ له روی ته مهن و لټیزانی و تواناره قایلپه تی نه ویان نیسه که تیداراتی کولیه و زانکو سه رزگانپه تی به شکه ان بهر یوه بیهن، له بهر نه وه ده یښن حزب له بری نه وی بیڼ به فاعیلیکی نه و ساسی یان بیڼ به فاکته ریکی گرنګ به پیچه وانوه وه مایه ی نه وی که زانکو په کی بکوی، زانکو توشی شه له ل یوه به تینیا همر له کورستان وایینه باسه یری به غدا بکېڼ، پش مادیه که له جامیعه ی مسته نسره یه هه قته یه که دواومی جامیعه وه ستاره، چونکه نه و ریخراوی قوتاییانیه کی سه سر به حزیکي نار به غدنان هه ره شیان له ماموستا کرده و لټیان دارن دژایه تی تیداری موسته نسره یان کرده و حکومتی عیراقش بریاریداره هممو نه و ریخراوانه دا بجات مه قهره کانی بکاته دهره، هیچ پیو یست ناکا ریخراوی قوتاییان له نار زانکو دا هه یڼ په کیستی قوتاییان ریخراویکی سیاسییه که دور ده یښن که کاره تیداریه زانستییه کان بهر و لادان بچن له ریپه وی راسته قینه ی خویان، بؤ ده یڼ ژوی یه کیستی قوتاییان سه رزگی یاخود رایسه له و زوری هه هممو ماموستا کانی جامیعه خو شتر و جوات بڼ، بؤ ده یڼ ماموستا فلائه قوتاییمان بؤ دهرچوتین زخه ت له ماموستا ده کار واسته بؤ قوتابی ده کا، ده یڼ په کیستی قوتاییان ته رجیهی قوتابی بکات که قوتاییه کی گوزرایه ل بیټ و به دوی معریفده ا بکوی، له نار پو لدا سوکایه تی به وانه ماموستا نه کا قوتاییه وک بڼ زوریه کانه کانی له دهره ی غازه وه کټیپخانه بیاته سه ر، که که ی پیچه وانوه همر له زمانی حزبی به عه سه و هتا نیستا نه و که سه انی که ده چنه نار

ریکار گورده سلاتی

په کټیتی قوتاییان همویان نا، بهلام بهشیکي زوری ته مه لټر یڼ نه و که سه انن که له نار و ریخراوه کاند ا نیښ ده گن واله قوتابی ده کا به واسته ناچج بیټ، که هه یه تی تیداره کی زانکو سه رزگانپه تی به شه که تټنک بشکټنئ، هه ورها زانسته کش نه وایه خه ی نه بوو، تمه وا ده کات نه و قوتاییه سار دیټته وه نه خو ټینئ.

*** ترس و شهرم پټیکه اته ی ناکي بونایه کومه لگا دواکه وتوو دا خراوه کانه، بؤ نه مان ی تم دیارده نه چ بکړئ باشه؟**

تم دیارده یه پیوستی به چاره سه ریکی دهر وونی زور گرنګ هیه که له ولاتی ټیمه دا زور مه حاله جټیه جی بکېڼ نیستا، چونکه شت نیسه جټیه جی بکېڼ نیستا، شت نیسه گورانی به سه ردا نه هه اتڼی و یان دیارده یه کی دیکه جټیکه نه گرتیتیه وه، ولاتی ټیمه له سه ر بناغه یه کی په روره ی زور هه له نده انمانی ټیمه په روره ده کا، کهس له نار کومه لگای ټیمه دا که سایه تییه کی تټنک شکاره همر له مندالیه وه باورک دایکانان ترس و شهرم له وئی تاکه کاتمان ده چه سپټن له گه ل شری دایکه تم حاله تیه ان له ناخدا ده چټن، له بهر نه وه به تیه یرونی قوناعه کان کانی که ده چټته مه کټه ب ماموستا کانیښ ههمان دوری دایکو باوکه که ده گپړن، وه نه یټته که سیک که نازاد یټت بتوانی بوچونه کانی خوی دهر یږئ وه بتوانی نازادانه بیرویاوه خوی دهر یږئ نازادانه په پوهندی له گه ل که سه کانی خویدا دروست بکات، بؤ نخونه ته ناندت په پوهندی تیان قوتابی و ماموستا تاراده یه کی زور له سه ر بناغه ی نه وه دامه زراه که کوته ک دهری سه ره کی ده یټتی، کانی کوته ک نه و دهره ده یټتی نه و قوتاییه ناچار ده یڼ یه ک ترسوک بیټ، دوو شهرمن بیټ، تم دور حاله تښ نه ک له نار زانکو ته ناندت له لژیانی نار زانکوش کار دانه وی

زانکو له کورستان نازاد نیسه، که چی له نه وروپا سه دان کارگه و کومپانیای زور گه وره هه ن پالپشتی زانکو ده که ن بوته وهی پر وژی ناپووری و کومه لایه تی و سیاسی بهر یوه یه کی تیداری له لویز کاریگه ری نایدیلوژولاییه کی دیارکیراوه، حزب ده یه وی ده سلاتی تیداری له ټنټو زانکوکاندا دروست بکات، تم ده سه اته دیتیه هوی نه وی بیوژکرایته ت دروست بیټ ده یټته هوی نه وی تیزدیواجیه ت دروست بیڼ،

کراه، پیاره کانیښان چی له روانگی چینه لټیسه وه هه لگر کومه لټنک بیرویاوه ی ښښکه ووتو له بهر نه وه ی سه ر به حزبی ده سلات و عه شرتیکي ده سه لټنار نیسه، سه ر به چټیکي خاړن سامان نییه، که ریگه ی بدات به بیانی له شوټیکي دیارکیراو وک بهر یوه بهر، رابریک، مدیری تیداریه کی، یاخود راگری بدرټتی، نه وانه ناسته گک دپته پش، فریزید ده لی "احوته منن ژپانی ته مهنی مندال رهنگدانه وهی له که سایه تی مندالدا کاتی که گوروش ده یڼ به بارک یاخود دایک"، له گه ل شری دایکه له سه ر ترس و شکر رای ده یټن، بویه قوتابی و ماموستایانی زانکو تم رهنگدانه ویان هیه، بویه چاره سه ری ناسایی نیسه، بویه ده یڼ بکړته وه بؤ قوتاییان سهرتایی و ناروندی ناماده یی و قوتاییان زانکوش بؤ دایکان و بارکان که له روی دهر وونی و کومه لایه تیسه وه مان بدرټت یاخود شپوازه کانی نوینی په روره دیان فټریکری، تاننیستا دایک و باوکانی کومه لگای ټیمه که خه ریی جامیعه و تهنورستییه کانن سه ر به هه ندي ده زگانای حکومتین ده یټت له روی په روره دیسه نه هر کی خویان بگټرن خوی دهر وونی و په روره ده یی کومه لایه تی به خواری بکه نه وه بؤ دایکان و بارکان بؤ نه وانه ی نه خو ټیندوارن، هه ورها ده یښن نیستا روژنامه خو ټه ری نه ماره، پیوسته له ټټیکه مراه که زیه کاند ا که له هه مو ماله کاند ا هیه که پیوسته که سانی شاهزادو لټیاوه بهر نامه ی دهر وونی و سه قافی و ته ندروستی کومه لایه تی بهر ده وام ښښکه ش بکمن، که خه لکی هانیدا بونه وی نه و ترس و شهرمه ټیمانییه کی که له نار خوی زوریه نیستانه کانی روژه لاتدا هیه، چاره سه ر بکړت.